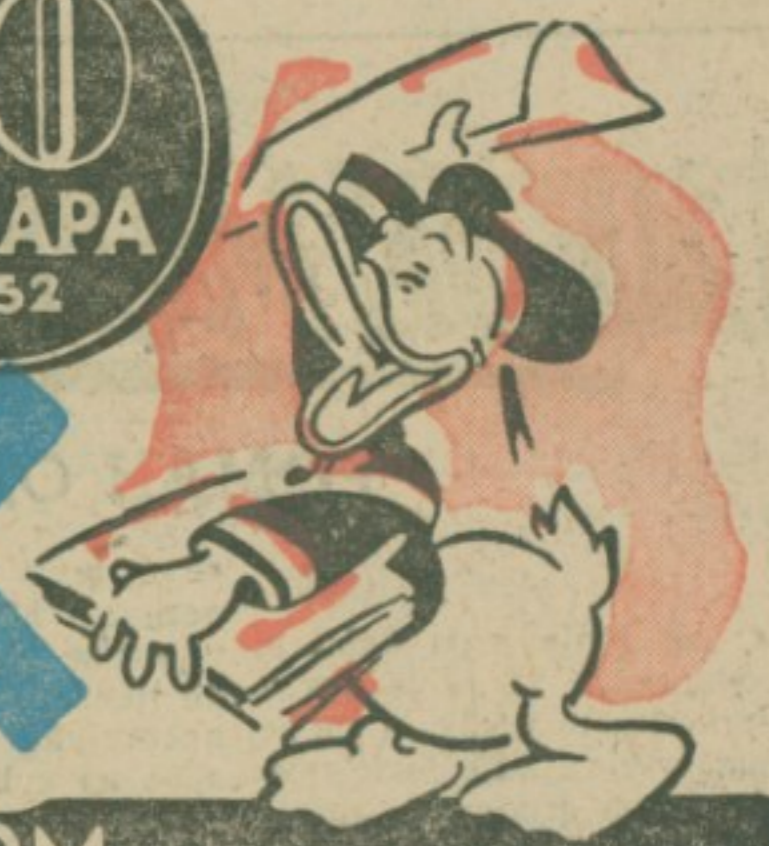

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

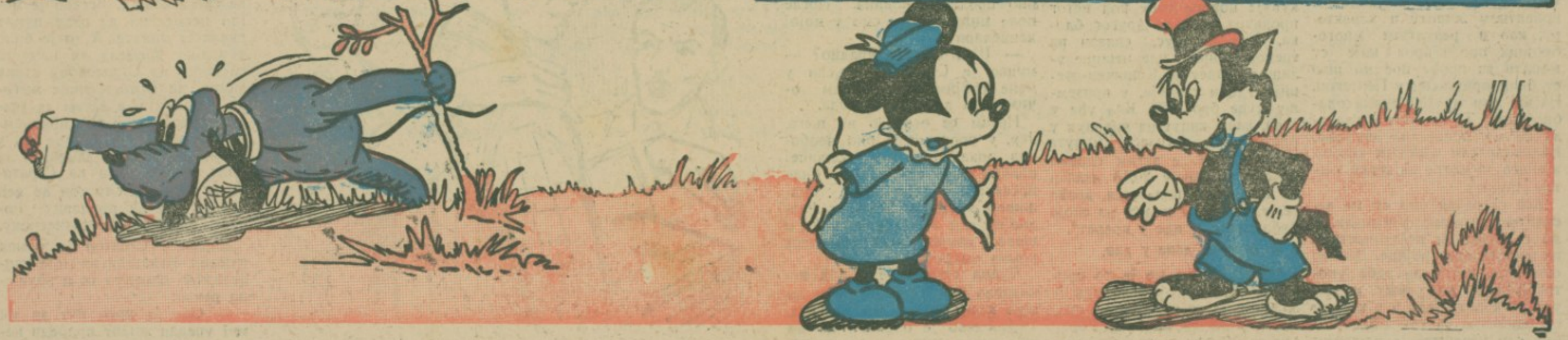
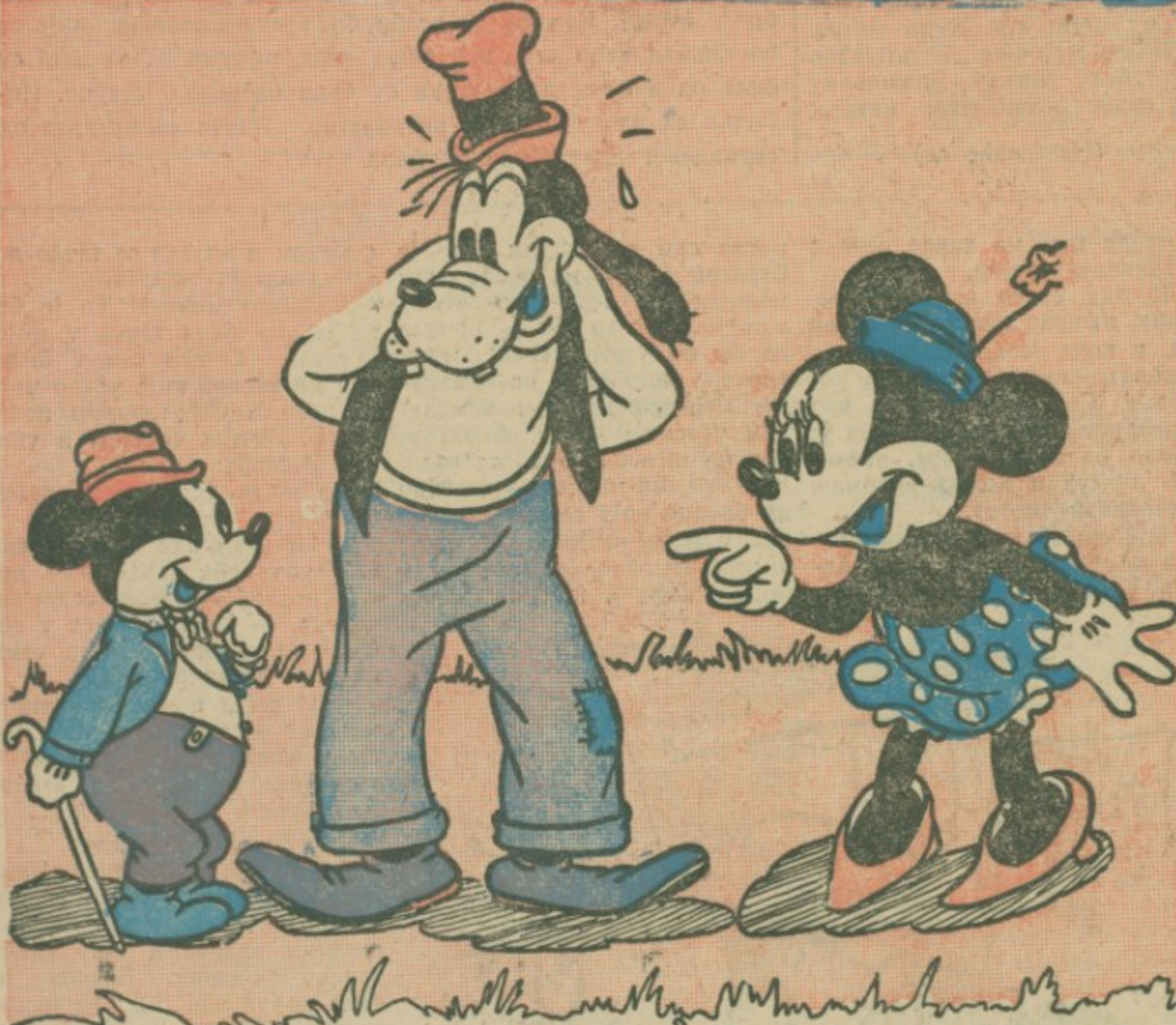
10
ДИНАРА
1952

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

Година XVI — Број 132 — Субота, 10 јул 1954

МИКИ ШТАТА ЗА МУЛА-ЛОМ "ЗЕМЉА НАОПАКО" 22

ГДЕ ЈЕ МОЈ ПРИЈАТЕЉ?

РОМАН ОД Р. Ф. КАСЛА

10) се будемо вратили са овога лета ми ћемо те без по муке пронаћи. Знаш шта би те онда чекало. Зато, пази! — Не престајући да се смеје, он изиђе из куће.

Сигнал у васнони

Професор Уорт посматрао ме је некако чудно, сучући прстима свој бели брк.

Али, не. Моја игра била је тако очигледна да ју је могао прозрети чак и лудак. А он је био лудак, у то није било сумње. Он се на факултету понекад понашао тако чудно да га је професор...

Једна луда, али ипак спасоносна мисао сени ми кроз главу. Био сам готово сигуран да сам се сетио човека који би могао помоћи. Али, за то ми је требало времена. Неколико часова бар.

— А куда идемо? — питах га савлађујући своје узбуђење.

— Одлазимо на три дана у васнонски простор да пошаљемо сигнал.

— У васнону? Али како? — Бродом за интерпланетарне летове. Како друкчије? — одговори он иронично.

Ваздушни брод. Сећао сам се да су Марсовци причали нешто о њему. Напрегао сам све снаге не бих ли изгледао што мирнији.

— А где се налази тај брод? — питах, трудећи се да моје питање изгледа што безазленије.

— А зашто то питаш? — рече Џим смејући се. Претпостављам да га је насмејао израз мога лица који је, бесумње, морао бити прилично идиотски.

— Потребно ми је неколико часова да средим неке личне ствари. Хтео бих да уредим питање своје имовине. На путу нам се може догодити несрећа. Не бих желео да мој новац оде коме било. — Изговорио сам то једва дишући. Шта ако је Џим заиста научно да чита мисли? Шта ако се у соби ипак налази који од Марсовца?

Он поново прсну у смех. — Неће нам се догодити никаква незгода. Али, ипак иди. Иди и уреди питање те твоје драгоцене имовине која ће ти касније изгледати смешно мала у поређењу са оном до које ћемо доћи. Срећнемо се у поноћ, на улазу у главну станицу.

Он пође према вратима, а онда се врати два-три корака и погледа ме право у очи.

— Надам се да схваташ да ти не вреди да покушаваш да прекршиш обећање. И не помишљај да сад побегнеш. Кад

професора да се заиста ради о нечему озбиљном.

— Добро! Пристајем! — рече он најзад и притисну на звонце које се налазило на његовом писаћем столу.

— Не заборавите, — рекох

му ја. — Кад свршимо са овим, треба да дођете за мном на главну станицу и да пођете у истом правцу у коме ћу ја отпутовати. И, наравно, да сиђете из воза на истој станици. А онда...

— Желео бих ипак да знам нешто више о тој ствари, — рече Уорт беспомоћно слежући раменима. — Цела та прича звучи тако драматично, тако ђаволски драматично, да ја...

У том тренутку његов асистент уђе у кабинет. Ја присилих себе да се насмејем и лежерно се завалих у столицу.

Од онога што се касније догодило једино се сећам да сам се нашао у колима која су се приближавала станици. Била је готово поноћ. Џим ме је очекивао. Приликом изласка на перон приметно сам да је Џим показао перонском службенику три возне карте. Сећам се да се весело и подругљиво на смејао кад га је овај упитао зашто је купио три карте кад смо свега двојица. А ја сам знао. Знао сам да је један Марсовца с нама и да Џим понавља шаду коју смо тако често изводили водећи Марсовца на разне приредбе. Иако сам знао да ће и Марсовци путовати с нама, осетно сам се некако нелагодно на тај доказ њиховог присуства. Али, то је био само осећај нелагодности. Ништа више.

Кад смо се нашли у возу, Џим ми рече: — Видим да си се, откако смо се растали, прилично опаметио, Роџере. То ме радује.

Одговорих му потпуно искрено:

— Да, мада ми то није било лако. Али, почињем већ да се слажем с твојим ставом.

Џим је прилично дуго ћутао, а затим ми се обрати уз осмех:

— Наш пријатељ каже да си искрен и да говориш истину. Мој ти је савет да тако продужиш.

У том тренутку приметих кроз прозор професора Уорта. Ишао је дуж воза у коме смо се ми налазили. Веома хладно климнуо је главом Џиму и мени и наставио пут.

— Јеси ли видео ко је то прошао? — узвикну Џим. — Стари Уорт! Не изгледа баш нарочито срдчан!

— Можда и он има каквих брига, — одговорих мирно. — Говорило се да ће читаво лето провести у Белвију, на југу. А њега ево у граду и, како изгледа, има намеру да крене некуд на север.

Ето, тако су протекла два најкритичнија тренутка у прошлој недељи. У то време нисам био свестан свега што се догодило. Али, свака реч коју сам тада изговорио била је чи ста истина. Говорио сам Џиму потпуно искрено и поштено и Марсовца се није преварио кад је то рекао Џиму. Кад се професор Уорт појавио ја сам био исто толико изненађен као и Џим и нисам знао чиме би се могао објаснити његов хладни поздрав.

Готово читавог пута нисмо проговорили ни речи. После вишесасовне војне изишли смо из воза на једној малој станици пре Хејман Корнера. Џим је убрзо нашао нека кола и ми смо кренули даље.

Десетак километара далеко од града, на северној обали језера Танаида која је обрастала густом шумом, Џим је зауставио кола. Имао сам утисак да није познавао пут којим смо ишли, нити је знао где треба да се зауставимо, већ се покоравао улупствима нашег невидљивог салутиника која ја нисам могао да чујем, као што нисам чуо ни кад је Марсовца рекао Џиму да говорим истину.

Изишли смо из кола и упутили се кроз шуму. После неколико минута избили смо на неку чистину. На ивици чистине, добро скривен под гомилом грања, био је ваздушни брод. Не знам да ли му је назив брод баш сасвим одговарао. Био је дуг тринаест и по метара и сужавао се на оба краја. Ширина и висина биле су му исте: три и по метра. Уствари, највише је потсећао на дебелу цигару начињену од неког зеленкастог метала.

(Наставиће се)

У току низа столећа, хиљаде бродова и других разних пловила потонуло је у дубине мора и никад се није сазнало где и кад их је несрећа снашла.

Није то било тако давно кад је брод који се налазио у опасности имао мало наде да се спасе, сем ако у близини није био неки већи који би му помогао, јер није могао ни на који начин да јави да му је потребна помоћ.

Проналаском радиотелеграфске станице се поправило, јер путем радио-везе не само да су се могли позвати помоћ најближих бродова, него се у исто време могло јавити где се брод у опасности налази. Тај знак којим се позива помоћ познат је под именом SOS. Он има међународни карактер.

Сигнал SOS има своју историју. Године 1904 састала се прва међународна конференција на којој се говорило о потреби установљења међународног сигнала за помоћ бродоломницима. Делегати који су учествовали на тој конференцији предложили су да се усвоји енглески сигнал SQ и да се даје само кад заповедник брода изда налог за то. Доцније је овим словима додато и треће, D, по енглеској речи дистрес, што значи невоља. Пароброд „Република“ био је први који је одаслао тај знак. То је било 4 јануара 1904 године. Ова слова изабрана су због тога што су технички zgodna за емисију и не могу лако да се деформишу. Године 1906 састала се друго међународна конференција

за бечичну телеграфију, на којој је преовладало мишљење да дотадањи сигнал није zgodan. Немци су предложили знак SOE, али то није усвојено, већ је у последњем тренутку E замењено словом S. Тако је постао сигнал SOS.

Године 1929 састао се међународни конгрес за спасавање живота на мору и утврдио да се на свим бродовима од преко 5.500 тона непрекидно дежура за пријем сигнала SOS. Касније су направљени аутоматски апарати за давање тога знака.

Знак SOS има апсолутно преимућство над свим другим вестима. Кад се он прима, он-

да сви бродови морају да престану са одашиљањем радиотелеграфских вести, да би се чуло шта јавља брод који се налази у опасности.

Триклинијум

Римљани су за време ручка имали обичај да леже за столом, а не да седе као ми данас. Табла на столу служила им је као тањир. Послуга је скидала таблу са постоља чим би био поједено једно јело и стављала другу с новим јелом. Око стола налазила су се три лежаја, која су била поређана у облику слова П. То су биле клупе, а све заједно звало се триклинијум. Четврта страна била је слободна, да би јело могло лакше да се донесе. На сваком лежају обично би се сместила по три лица. Теренције Варо захтевао је да број лица која обедују не сме бити мањи од броја три (по броју Грација), ни већи од девет (по броју Муза). Кад би на гозби било више званица, није се постављало већи сто, већ више триклинијума. Лежишта су била од камена, а по њима су били набацани јастуци. Постоље за плочу било је непокретно. Плоча се правила од скупоценог дрвета или мермера.

ЗБОГ НОВЧИЊА

У Пентагону — америчком Министарству војске — настала је узбуна. Сумње да неко одакле шаље податке о атомском оружју једној страни земље показале су се као тачне. Ко би то могао бити? У овом чланку човек који је руководио истрагом описује како је успео да нађе кривца.

Било је јасно да се шпијунски извештаји шаљу из ГХ-отсека, у коме је радило 150 службеника. То су већином били проверени људи, у које се тешко могло посумњати. Па ипак, један од њих био је шпијун. Само, како да га пронађем?

Пажљиво сам прелистао документе сваког од њих. Ту су били подаци о њиховом кретању у служби, о њиховом приватном животу и карактеру, као и резултати многобројних проба кроз које су морали да пробу пре но што су били примљени у Пентагон. Најзад сам од 150 имена одабрао три. Та тројица изгледала су ми онајмање сигурна. Наложно сам тројици својих агената да мотре на сваки њихов покрет.

Већ сутрадан они су ме заступили извештајима. Упознали су ме с најмањим појединостама из живота оне тројице. Дознао сам коју пасту за зубе употребљавају, кад лежу и кад устају, колико једу и у каквим су односима са суседима. Добио сам извештаје о њиховим

текућим рачунима у банци. Ко зна, може нека ситница да воведе до открића!

Убрзо ми је пало у очи чудно понашање једног од њих, Норберта Стратона. Према подацима које сам добио, он је више лично на работа него на људско биће. Све је код њега било тачно прорачунато, без отступања и изненађења. Ево једног извештаја о њему:

„Стратон излази из Пентагона у 17 часова и 5 минута, купује новине увек код истог продавца на углу другог блока, чека аутобус, силази на трећој станици, иде пешине улицом Валнет до Кришчен-авеније, где и станује, у приземљу куће број 353. Кад уђе у стан, веша капут на чивилук у претсобљу, петнаест минута чита новине, а затим спрема вечеру. Тачно у 20,15 излази из куће, шета пола часа, враћа се, узима неку књигу из своје библиотеке и иде у кревет.“

И тако из дана у дан.

Не знам шта ме је то привукао код овог човека, тек ја одлучих да га неко време пратим заједно са агентом. Убрзо сам се уверио да су извештаји

о њему потпуно тачни. За све време он ни с ким није проговорио ниједну реч; нико није пришао. После 48 часова већ сам помишљао да дигнем руке о њега. Но, да би ми савет била мирна, одлучих да му посетим још једно вече.

Тачно у 17,05 изишао сам за њим из зграде Пентагона и застао пред киоском у коме је он куповао новине. Видех га како извади новчић од десет цента и спусти га на гомилу новина. Био сам сасвим близу; одвајао нас је једва десетак сантиметара. Наједном, нагох се као да ћв и ја да узем новине и брзо шепћем новчић. Био је довољан један поглед па да ми све буде јасно. Док сам чврсто држао Стратона, мој пратилац је зграбио продавца новина. После пола минута били смо у мојој канцеларији.

— Шта сам то урадио? — муцао је Стратон, буђећи у мене својим кратковидним очима иза дебелих стакала.

Нисам се освртао на њега. Јер, у целу ми је био необорив доказ његове кривиче: новчић чије су рецке биле пресечене једном једва видљивом кружном линијом. Раздвојио сам полутке новчића и нашао између њих четвртост комад микрофилма.

Чудна ствар! Целу ноћ испитивао сам Стратона, али он није хтео ништа да призна. Тврдоглаво је одривао да ништа зна о снимању докумен-

та и да има ма какве везе с продавцем новина.

Да бих извео ствар на чистину, отишао сам у ГХ-отсек, у коме је Стратон радио, и поразговарао с његовим колегама. Сви су га знали као исправног службеника, који је живео од своје плате, презирао луксуз и водио скроман, једноличан живот.

Најбоље га је познавао његов колега из исте собе Артур Веслер. Из његових речи

могао сам да увидим да је Стратон био и на послу исти манијак као и у приватном животу. Веслер ми је причао да би он ујутру увек обесио капут о исту жуку на чивилуку, обрисао наочари комадићем јеленске коже, а затим, пре но што би почео да ради, напунуио би своје налив-перо из бочице која се налазила у везу у истој фијоци. У десет часова силазио је у бифе да попије кафу и поједе сендвич

с медом и враћао се тачно после двадесет минута. Двадесет минута! То је била једина бела тачка у мојој истрази. Сишао сам у бифе, али ми келнер није могао много рећи о Стратоновом понашању. Вратиш се горе и упиташ Веслера:

— Знате ли да је Стратон био богат човек? — Не знам, али у сваком случају код себе никад није држао новац, — одговори он зачуђено. — Имао је увек у десном џепу свога капута само десет цента за кафу...

— И десет цента за новине, зар не? — прекинух га ја. — Мало вам је чудна та навика, господине Веслере, да заваљате руке у туђе џепове...

Он само обори поглед.

Сад је све ишло лако. Приликом претреса, нашао сам у Веслеровој фијоци мали фотографски апарат и јаку електричну сијалицу. Белина је била попуњена. Знајући навике свога колеге, Веслер је могао несметано да ради пуних двадесет минута. А то је било довољно времена да намести сијалицу на Стратонову стону лампу, да фотографиса његове документе, а затим да стави микрофилм у већ припремљених десет цента, које ће, у zgodном тренутку, заменити за оних десет цента из Стратоновог џепа. А Стратон ће већ однећи новчић продавцу новина, Веслеровом саучеснику.

Наравно, Стратон је одмах пуштен. Излазећи из моје канцеларије, окренуо се и збуњено рекао:

— Ово је први пут да ми мој уредан живот приреди неку непријатност.

Бела Црква

Били су врели, сунчани јулски дани 1941 године. Али, те године у нашој земљи није било оне уобичајене радости која прати дане жетве. У целој историји нашег народа никад можда није било теже него баш тада. Непријатељ човечанства — фашизам прегазно је цео Европу, па и нашу земљу. Његове челичне ратне машине тутњале су друмовима наше лепе земље да би показале своју снагу и улиле страх. Јер, ето, под његовим игом све је замрло као да је уклето, па је глупост и мислити да би се нешто могло догодити у тој малој, зачас срушеној држави — Југославији.

Али, преварио се. Покрајински комитет КПЈ за Србију већ 24 јуна упутио је своје кадрове у све крајеве Србије да би се створили партизански одреди на терену. Ударне групе брзо су се претварале у одреде. Међу првима, 2 јула, организован је Ваљевски одред. И баш једног јулског дана, седмог по реду у месецу, рађевска чета овог одреда одлучила је да одржи збор у селу Белој Цркви. Био се искупио силан народ. На говорници је био млад човек — Жикица Јовановић-Шпанац, опробани борац са шпанског фронта, који је слободу свога народа ценио више од свега. На томе збору он је позвао народ на устанак.

Претставници власти — жандарми, остаци бившег ненародног режима, стигли су на збор да би га растурили. Али, овај храбри борац и народ, место да им се повинују, одговорили су мецима. Ти меци били су сигнал општег устанка и народне револуције. Пламен из тих пушака указао је и обасјао неодољиви пут слободе српског народа. У исто време ти пуцњи ставили су до знања полуделом и гордом угњетачу Европе да се баш синови те мале земље неће по цену свога живота покорити, да ће се до последње капи крви борити и да ће својим одредима

попуњити армију слободољубивих народа.

Жикица Јовановић родио се 1914 године у Ваљеву. Ту се уписао у гимназију, али је из ње искључен због напредних схватања, па је школовање наставио у Београду. На Београдском универзитету студирао је југословенску књижевност. Године 1937 он одлази у Шпанију, где се на страни републиканаца бори против Франка, а јесен 1940 године враћа се преко Француске у Југославију. Он је био један од организатора великих мартовских демонстрација 1941 године. У Белој Цркви, 7 јула, он је још једном доказао своју високу свест и љубав према слободи и независности родне грудне. После тог великог дела он неуморно ради на јачању народноослободилачке борбе у Србији. Био је комесар чете, командант и комесар батаљона, а затим члан Команде групе одреда Западне Србије. Био је храбар и у народу омиљен због примерног односа према људима. Погинуо је 13 марта 1942 године у селу Радановцу. За народног хероја проглашен је 6 јула 1945 године.

Оружани устанак српског народа против непријатеља још од првог дана имао је организован карактер. Око индустријских центара, револуционарно језгро радничке класе спојило је своје тежње с покретом народа и слило своје снаге у снагу бујницу народног устанка.

И у Војводини су још од првог дана капитулације почеле опсежне припреме за устанак. Иако су прилике биле тешке, чланови Покрајинског комитета отишли су на терен, где су организовали одреде и дизали народ на устанак. Устанак је најпре захватио северни Банат, где је добио масован карактер, а после тога разбуктао се и до другим крајевима Војводине.

Село Бела Црква записано је у нашој новијој историји као симбол слободе, за којом жеља српског народа никад није зајатила. Она је долазила до луног и епског израза кад год је била у питању независност земље.

WALT DISNEY'S РОБ РОЈ

КРОЗ ЖИВОТ И ШКОЛУ

Главни путеви поморског саобраћаја

Поморски саобраћај је пловидба по мору и водама које су изједначене с морем, као што је случај с рекама и прокопима све до места докле допире плина, или, ако нема плиме, докле је вода слана.

Од свих врста саобраћаја по води поморски има највећи привредни значај и преко њега се обавља преко 80% целокупне светске размене добара. Он служи првенствено за задовољење саобраћајних потреба међу народима, а нарочито међу континентима, и тако веже поједине државе за велика светска тржишта. У светском поморском саобраћају највише се превозе: угља, нафта, дрво, кокс, разни метали и њима слична роба, на које отпада више од половине превезеног терета.

Овде ћемо поменути најважније светске поморске путеве. Атлантски океан има већу саобраћајну важност од иједног другог океана, а на њему постоји пет главних пловидбених путева:

Северноатлантски пут везује пристаништа на западној о-

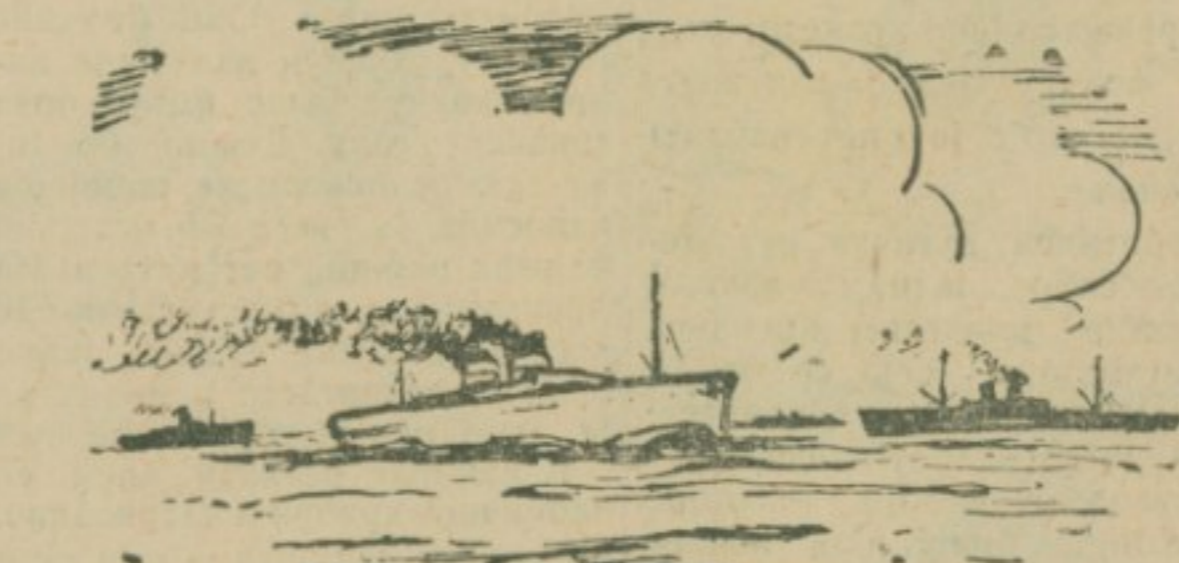
бали Европе (Лондон, Анверс, Ротердам, Хамбург, Копенхаген итд.) с пристаништима на источној обали Северне Америке (Њујорк, Бостон, Балтимор, Халифакс итд.) и на њ отпада више од 50% целокупног светског поморског саобраћаја.

Средњоатлантски спаја исто тако западноевропска пристаништа (Лондон, Кардиф, Бордо, Авр и друга) с пристаништима на обалама Антилских Острва, Мексиканског Залива и Карипског Мора (Њу Орлеанс, Чарлстон, Тампико, Веракруз и друга)

Јужноатлантски везује западну обалу Европе (Бордо, Лисабон, и друге важније луке западне Европе) са источним обалама Јужне Америке (Рио де Жанеиро, Сантос, Буенос Аирес итд.).

Западноатлантски везује пристаништа у источном делу Северне Америке с пристаништима у источном делу Јужне Америке.

Западноафрички спаја западноевропска пристаништа с пристаништима на југу Африке (Кептаун, Порт Елизабет итд.).

Тихи Океан по својој саобраћајној важности заостаје за Атлантским. На њему су главни путеви:

Севернотихоокеански, који везује пристаништа на источној обали Азије (Шангај, Јокохаму, Владивосток итд.) с пристаништима западне обале Северне Америке (Ванкувер, Сан Франциско итд.).

Јужнотихоокеански спаја пристаништа западне обале Северне и Јужне Америке (Ванкувер, Сан Франциско, Панама, Кабао, Валпараисо итд.) са аустралијским пристаништима (Сиднеј, Њу Кастл, Бризбен итд.).

Источнотихоокеански везује пристаништа западне обале Северне Америке с пристаништима западне обале Јужне Америке.

Западнотихоокеански спаја пристаништа на источној обали Азије с пристаништима на источној обали Аустралије.

У Индијском Океану налази се део средоземно-индијског пута који почиње код Гибрал-

тара, па преко Суецког Канала и Црвеног Мора спаја Средоземно Море са Индијским Океаном (Бомбај, Калкута, Рангун, Сингапур).

Поред овог великог саобраћаја по океанима и морима, постоје и такозвана мала пловидба, која се врши уз обалу мора појединих држава, и велика обална пловидба, којом приликом се бродови отискују на дужу пловидбу, не само по мору једне државе него и по морима других оближњих држава, а који нема онај велики светски привредни значај.

ШТА ЈЕ ПИРОМЕТАР?

Пирометар је апарат који служи за мерење високих температура, односно за мерење растегљивости чврстих тела на затри.

Шта је басна?

Басна је врста приповетке. Она је већином кратка. У басни биљке и животиње имају људске особине, тј. оне говоре, мисле, разумеју итд. У басни „Орао и лисица“ разговори који се међу њима воде у почетку су пријатни, јер се види нешто необично: животиње говоре као људи. На крају читалац сазнаје да орао и лисица нису ништа друго него оличење грабљивости и лукавства, а да цела прича изражава у животном облику неку истину о животу и даје моралну поуку. Славни француски баснописац Лафонтен на једном месту каже да је циљ басне да „забављајући подучава“.

Неки мисле да је основа басне стари мит о животињама,

тј. низ прича у којима лисица, вулк, лав или друге животиње имају неке од људских особина, али саме приче не изводе из тога неку одређену моралну поуку, као што је случај код басне. Из тог животињског мита развио се тип басне који је био још давно познат у Индији и Грчкој, а отуда је прешао у светску књижевност. Грчке басне у другој половини петог века пре наше ере добиле су Езопово име и тако су познате и данас у целом свету. За једног од најславнијих писаца басни сматра се Француз Лафонтен. Поред њега познати су писци басни: Рус Крилов, Немачки Лесинг, Италијан Пињоти, а код нас Доситеј Обрадовић и други.

Користи од липе

Липа је велико и гранато дрво. Њена домовина је Европа. Расте брзо и може да доживи дубоку старост. Може да узрасне у висину и до двадесет метара. Круна јој је дивно развијена. Њено дрво је лако, меко и није трајно. Није добро за огрев. Липово дрво много се употребљава у резбарству и китарству, за израду клавира и оргуља, разних кутија, лика за плетење; меки угља од липовог дрвета служи за цртање и справљање барута; затим се ово дрво употребљава за израду извесних делова вагона, за израду чабро-

ва, корита, качица, дрвених ципела-кломпа итд. Цвет липе има велик значај у пчеларству, јер га пчеле искористивају и тако добијамо познати липов мед.

КУРУЛСКА СТОЛИЦА

Курулска столица била је украшена слоновоом кости и на њој су седели староримски краљеве, а доцније три највиша државна чиновника: конзули, претори и по њој названи курулски едили (за разлику од плебејских едила).

МАЛЕ ЗАНИМЛИВОСТИ

СЕЛО КОЈЕ КЛИЗИ

На врху стрмог, 200 метара високог, брега од ило ваче у покрајини Витербо, у Италији, налази се мало село Тивита. Падине брега су тако стрме да једину везу са спољним светом претставља један узани пут на насипу и трошни

мост који се сваке године руши. Услед слегања земљишта, ово село још од 1560 године непрестано клизи ка долини. Зидови кућа пуцају, куле и торњеви се нагињу, а многе аграде на ивици села сурвавају се у провалију. То померање тла понекад је толико да се оком може приметити. Тако је недавно једна кућа за дан склизнула седам метара. Становници — њих око 250 — живе у сталном страху, па ипак се не решавају да напусте своје село, у коме су и њихови преци проживели свој век под готово истим условима.

ОТКРИВЕНИ ОСТАЦИ НАРОДА ОХОТСКЕ КУЛТУРЕ

Професор Кодама, са Хоккајдо-универзитета у Јапану, открио је недавно остатке једног преисториског народа који је пре неколико хиљада година живео на северним јапанским обалама и на другим острвима која се граниче са Охотским Морем. Овај народ, који се искључиво бавио сточарством и риболовом, имао је доста развије-

ну културу, која је добила назив „охотска култура“. Припадници овог народа знали су за употребу игала разних величина, секли су дрва оштрим секирима и клиновима и копали су земљу неком врстом мотике. Нађени су танки и заострени листови нарочитог камена, који су вероватно

служили за бријање браде и сечење косе.

Занимљиво је да се народ охотске културе, по својим телесним особинама, знатно разликовао од данашњих Јапанаца. Људи су били веома високи, имали су узано лице, нешто истурене јагодице и оштар, узан нос. Највеће чуђење стручњака изазвали су зуби ових људи, који су нађени потпуно здрави. Није забележен ниједан случај крварних зуба. Не зна се одакле је народ охотске културе дошао и куда се отселio у време кад су у ове крајеве почели да стижу један за другим народ Ејну, Јапанац и Тунгузи.

ЖИВОТИЊА С НАЈЈАЧИМ МИРИСОМ

Амерички твор је животиња од које се шири најјачи мирис који је познат у природи. Научници који су испитивали овај мирис утврдили су да би се он могао вештачки добити мешајући амонијак са угљеним сулфатом под нарочитим условима. У правцу ветра мирис твора осећа се на даљини од 800 метара. Али, тај мирис постаје два до три пута јачи кад твор угне или буде убијен. Овако јак мирис служи овој животињи и као одбранбе-

но средство. Много јаче животиње, које би иначе нападале твора, беже од њега јер не могу да поднесу његов мирис.

„БЕСКОНАЧНИ ТРОТОАР“

Познато је да се у многим рудницима за пренос руде употребљава бесконачно платно, које се протеже на великој удаљености. Сада се у САД ради на томе да се овакво „платно“ пренесе на улици, како би се олакшао промет пролазника. Тако ће бесконачно платно постати „бескочначни тротоар“. Унеколико је он већ начињен у Њујорку између једне станице метроа и оближње железничке станице. Покретно платно ширине 1,80 метара одржава везу између ова два саобраћајна чвора, који су удаљени 2,5 километра један од другог. На платну, које се не зауставља, постоји 25 кабина, свака за по десет особа. Оно може да превезе 15.000 путника на час. Међутим, сад се у Њујорку ради пројект правог покретног тротоара, који ће везивати извесне саобраћајне центре с трговачким центрима града. Сем тога, говори се да ће сличан уређај бити постављен и пој земљом на појединим узлетницима, како се не би ометао саобраћај на авионској стази. За овај последњи пројект нарочито се залажу стручњаци за каучук, сматрајући да је за ову сврху каучук подеснији од метала.

Велика је заблуда мислити да су једино птице у стању да лете. Поред инсеката, који су много старији летачи него птице, и многе друге животиње су у стању да „плове“ кроз ваздух и да овим више или мање потсећају на лет птица. Ово својство нарочито је развијено код неких инсектоједа, ским шумама, као и афричка веверица птеромис.

Не лете Веома ПТИЦЕ.

затим код глодара, сисара с торбом на трбуху, гмизаваца, жаба и мајмуна. Осим тога, праве птице појавиле су се тек у терцијеру, док су диновски преисториски гмизавци летели далеко пре тога.

Занимљиво је да ни данас птице нису најбољи летачи и, речено спорским речником, не држе ниједан летачки рекорд. Рекорд највећег убрзања из места припада једној врсти вилинских коњица, а највећу брзину лета у кратком временском размаку развија тропска мушница цефенамија. Највећу покретљивост у ваздуху, способност да лебде у месту и да се дижу вертикално у ваздуху имају не само колибри, него и дептирови звани спфинкс, који не морају да падну на цвет да би исисали његове сокове, већ за све време лебде у ваздуху изнад њега. Од свих птица најбрже удара крилима колибри, али ње гов рекорд увећико туку муве, бумбари и пчеле. Птице једино држе рекорд у способности да се најдуже одржавају у ваздуху без махања крилима. Међутим, ово се сматра као најпримитивнији и најстарији вид летења.

же да достигне величину мачке. Кад иде по земљи или се пење на дрвеће, он може тако да скупи своје кожице да му нимало не сметају. Слава окачен о неку грану, леђима окренут земљи. Колика је летачка моћ овог сисара види се по томе што он може после скока с дрвета високог дванаест метара да лети кроз ваздух читавих шездесет метара. Кад скочи с вишег дрвета, може да прелети и више од сто метара. Приликом доскока он је већ у толикој мери ублажио брзину пада да атерира готово као хеликоптер. У тропским пределима Азије живи и колуго, једини „летећи мајмун“.

„Летеће рибе“ су доста познате. Али, постоји заблуда у погледу начина на који оне лете. Уствари, оне приликом лета не машу својим перајима налик на крила, већ им она само помажу да се одржавају у ваздуху. Ове рибе се необично вешто одбију од ивице

таласа кад њихова брзина пливања достигне 60 до 90 километара на час. Просечни скок износи 50 метара, али најдужи скокови иду и до сто метара. Неке нарочито веште „летеће рибе“ понављају своје скокове по неколико пута додирујући нови талас, од кога се одбијају. Има летећих риба које су дугачке и до осам метара. Кад искоче из воде, пресијавају се црноубичасто, тако да личе на права чудовишта. То су цефалоптери из тропских мора.

Најстрашније немани које су икад постојале на земљи били су свакако преисториски

летећи гмизавци. Пре појаве првих птица, на земљи је било толико разних врста гмизаваца да су оне по броју надмашивале све данас постојеће сисаре. Али, само мало њих било је у стању да лети. Најпознатији летачи били су из породице птеродактила. Неки од њих били су мали као врапци, док су други били дуги неколико метара, а високи два до три метра. За разлику од данашњих птица, они су сви имали зубе и претстављали су страшне звери. Летећи су слично слепим мишевима. Највећи у породици птеродактила био је огромни птеранодон, који је достигао дужину од осам до девет метара. Истакнути француски природњак професор Шарл Перез, који се много бавио проучавањем птеродактила, употребљавао је слетање овог чудовишта на земљу с падом мањег метеорита. Постепени прелаз од ових летећих гмизаваца ка данашњим птицама трајао је веома дуго. Прве летеће животиње које су биле сасвим налик на птице још су имале зубе.

И данас има летећих гмизаваца, и то у југоисточној Азији и Малаји. У тим областима живи двадесет врста „летећих аждаја“, које су ово име добиле од домородаца. То су углавном мањи гуштери, а само неки од њих достижу дужину од 30 до 40 сантиметара. Кад не лете, ови гуштери тако савију своја крила да им не сметају, и онда се једва примећују. На Јави и Борнеу живи и једна врста „летећих жаба“. Оне имају разалете опне између ногу, помоћу којих постижу преко десет метара дуге скокове налик на летеће.

ЖИВИ КОМПАСИ

З ападноевропске обале пре више векова насељавала су два стара народа, Нормани и Викинзи, познати као најсмелији морепловци свога доба. Они су се из своје постојбине спуштали далеко на југ дуж европске обале, све до Средоземног Мора, пљачкали насеља и враћали се са својих похода носећи богат плен.

Док су Нормани углавном пловили уз европске обале, Викинзи су се отискивали на океанску пучину. Они су први европски народ који се у поларним пределима срео с новим, страшним и непознатим светом, с пловеним леденим бреговима, с топлим и хладним струјама, с поларним свет лошћу и густим маглама. Сматра се да су Викинзи пет до седам векова пре Колумба доспели до обала данашње Канаде, које их нису привукле пошто су биле пусте и неплодне.

Викинзи су пловили својим бродовима који су се звали дракари. Њихов прамац био је висок и оштар. Ови бродови били су лепе и издужене линије, какву данас имају брзи тркачки чамици. Дужина бродића за прекоокеанске пловидбе износила је свега 24 метра, а највећа ширина пет метара. На дракарима налазило се по 16 весала са сваке стране. Једро је било четвртасто и подизано је само при погодном ветру.

Викиншки веслачи били су необично храбри и издржљиви. На својим седиштима они су и јели и спавали. Били су слабо заштићени од ветрова, киша, снегова и заплускивања таласа. Једини заштитни предмети били су округли штитови, који су се налазили дуж обе стране бродића. Намирнице су чу-

ване у буралима. Живот на дракарима био је тежак, јер је пловида изискивала велике напоре. Али, то није сметало овим смелим морепловцима да под својим плавим, црвеним или жутим једрима, ишаганим разнобојним пругама и украшеним златним звездама, доспеју далеко на север, чак до обала Гренланда.

Најзначајније у поморској пракси овог храброг народа било је њихово оријентисање на пучини. Викинзи су имали тако изострен осећај за простор да су одока одређивали правац кретања својим бродовима. С развијеним смислом за оријентацију, они су сигурно водили своје бродове на основу посматрања небеских тела. За њих су претстављале потпуно поуздане податке о месту где се налазе и неке врсте ал-

ги које су са собом носиле океанске струје, као и китови на које су нападнали, и многе друге појаве. А кад нису били сигурни колико су далеко од копна, они су прибегавали једном необичном средству — гаврановима.

Викинзи су на својим дракарима увек носили гавранове. Кад би се десило да се ни по чему другом не могу оријентисати, они су са својих бродића пуштали гавранове. Птице су се дизале у висину, правили кругове, све док не би приметиле на којој се страни, у огромној даљини, налази копно. С висине на коју су узлетали гавранови су могли да га примете.

За викиншке морепловце то је био поуздан знак. Држећи се працаца лета гавранова, они су са сигурношћу даље пловили и заиста стицали до копна. Није познато да се ма који народ на овај начин оријентисао на океанској пучини. У оно време, кад није било никаквих справа и апарата за оријентацију на мору, ово је било од необичне важности.

Зашто су Викинзи од свих птица изабрали баш гавранове за овај посао, није нам познато, као што мало знамо и о

ХОБОТНИЦА — НАЈБРЖА ЖИВОТИЊА У ВОДИ

Кад се хоботница (полип) залети, она је најбржа животиња која живи у води, јер се креће слично ракети: усисава воду у једну издужену кесу, из које је опет избацује напоље.

Хоботница дугачка пет метара само једним таквим „млазним“ покретом преплива седам метара. Она се најбрже залажа кад је у покрету. Иначе, има велику способност прилагођавања боји околине. Хоботнице имају под којом нарочите кесиче испуњене пигментима. Стискањем и ширењем тих поткожних кесича оне брзо мењају боју. Велике хоботнице имају јако развијене вилице, којима могу утрисати жртву и тешко је ранити.

ЗЕМЉА ШЕКЕРАМА
СНАИ СИМФОНИЈА
ОД ВОЛТА ДИЗНИЈА

БЕЖИ БРАНА ОД ПАРАДЕ И ПРИНЦЕЗЕ МАРМЕЛАДЕ!
ОСЕТНО ЛУБАВ ЖАРКУ ХОЋЕ ОН ПОСЛАСТИЧАРКУ! НА СВЕОПШТУ ЈАВНУ БРУКУ, ИСПРОСИ ОН ЈЕ РУКУ ДЕВОЈЧИЦЕ СКРЕМ ВАНИЛОМ! ПА САД МОГУ САМО СИЛОМ У ДВОР ЊЕГА ДА УВУКУ!

Е, КАДА МЕ ТАКО ЛЕПО МОЛИШ, ЈА ПРИСТАЈЕМ - БИЉУ ТВОЈА МЛАДА! ВИДИМ, БРАНО, ДА МЕ ЗБИЉА ВОЛИШ... ЧУЈ МЕ САДА: ЈА САМ МАРМЕЛАДА!

БЕЗОБРАЗЛУК! ТАЈ НАИВКО МАЛИ, ТА ШЕПТЉОА - МЕНИ ДА ПОДВАЛИ!

ПРИЧА О ЛУИСУ СЛОТИНУ

А огађај се одиграо у великој, правоугаоној соби белих зидова у којој, сем металног лабораторијског стола у средини и једног мањег, обичног, постављеног уз један од зидова, није било никаквог намештаја. Светлост пролећног сунца улазила је кроз велики, једини прозор собе у којој се налазило осам лица. Владала је

ва, црвена линија пење се све више, а Гајгеров бројач откуцава све неправилније и све брже — као поремећен сат. Изненада, он почиње да куца необично брзо, некако лудачки и — наједном стаје. Сви присутни више су осетили но што су видели неки чудни плави сјај, јачи од сјаја пролећног сунца. У истом тренутку Слотин се готово баца на сто и голим рукама повећава ра-

Уранијум 235 и плутонијум-елементи чији се атоми цепају — чудан су материјал. Испод одређене величине и тежине један комад овог тешког, сивог метала није ништа опаснији од комада обичног олова. Међутим, ако се одређена количина овог материјала нађе на једном месту почиње у њему ланчана реакција. Та потреба количина назива се критична маса или скраћено „крит“.

Ниле прошао ни један час, а свих осморо су већ били у болници, окружени најбољим лекарима. Један педесетогодишњи техничар, који је, сем Слотиновог колеге, био најближи металном столу, задобио је дозу од 100 рентгена, што би одговарало зрачењу којем је изложен човек који се у тренутку експлозије модерне атомске бомбе налази далеко од ње 1982,5 метра. Мада су се и код њега појавили симптоми озледа од радиоактивног зрачења — поред осталог и знатне количине радиоактивног фосфора и натријума у урини — он је убрзо напустио болницу.

мртва тишина, коју је нарушавало само откуцавање Гајгеровог бројача. Ето, у тој соби, 21 маја 1946 године, тачно у три часа и двадесет минута по подне почео је да умире Луис Слотин, физичар и сјајан научник из области атомистике. Имао је свега тридесет и четири године.

стојање између металних полулопти. Најзад, он се усправио лица бледог као креда.

Без иједне речи свих осморо журно напуштају собу. Неки од њих већ осећају на језику нешто суво, накисело, неко боцкање — знак јаког радиоактивног зрачења. Иначе, сем тог непријатног киселог укуса у устима не осећају ништа друго. Ништа не осећа чак ни Луис Слотин који је уствари већ почео да умире.

Да бисмо разумели шта се тог дана догодило у соби окупаној мајским сунцем, потребно је да знамо нешто о суштини овог опита који представља базу за производњу атомске бомбе.

Колики је „крит“? Он се може израчунати и теориски, али да би било сигурно да ће до ланчане реакције доћи, потребно је проверити и експериментом да ли је прорачун тачан. Поред тога, потребно је одредити величину и количину „крит“ у разним условима. Данас се тај опит изводи веома сложеним машинама којима се руке из удаљености од близу пола километра. Слотин је, дакле, одређивао „крит“. Опит се састојао у томе да се комади овог опасног метала приближе један другоме тако да заједнички образују количину која почиње да бива критична. Другим речима, дозволи се да ланчана реакција почне — тиме је „крит“ утврђен — али се зауставља пре но што материјал постане смртоносно радиоактиван.

Како је до несреће дошло, нико од присутних није могао тачно да објасни. Опит је био скоро завршен — „крит“ је готово био постигнут — кад је један комад метала некако склизнуо и приљубио се уз други. Тако је бар догађај описао један од присутних. Слотин је у истом тренутку рукама раздвојио комаће метала. Да је уместо тога отскочио од стола можда би се и спасао. Али је исто тако могућно да би тиме осудио на смрт остале који су се налазили у соби.

Атомско зрачење није увек смртоносно. Све зависи од његове јачине, која се мери јединицом названом „рентген“, а смртоносна доза је негде око 525 рентгена. Тиме што је прекинуо ланчану реакцију, Слотин је спасао друге, јер је смањивши јачину и трајање зрачења. Али, он је истовремено дошао у непосредан додир с материјалом у коме је баш тог тренутка почела ланчана реакција.

Иза Слотина стоји један његов колега, такође научник. Он никад дотада није видео како се изводи овај опит. Уствари, Слотин га само због њега и врши, јер су, иначе, све припреме за одлазак на Бикини, где дејство атомске бомбе треба да буде испитано, већ готове. Осталих шесторо у соби су лабораториски радници и асистенти који су се одлучајно ту затекли и који су остали из радозналости. Они су удаљени од стола око 2,5 до 2,80 метра. Слотин, који је ступио у атомски институт у Лос Аламосу три године пре тога, не изгледа нимало узбуђен, мада је руковање деловима једне атомске бомбе увек скопчано са опасношћу. Јер, он је исти овај опит извешао дотада бар четрдесет пута и волео је да то ради. Говорио је да се притом осећа као да аждају вуче за реп.

Британско интерпланетарно друштво упутило је недавно питање многим енглеским научницима шта би, по њиховом мишљењу, требало да садржи прва порука упућена евентуалним становницима Марса. Наравно, питање је упућено под претпоставком да ће веза с том планетом бити ускоро успостављена и да на њој има разумних живих бића.

На ово питање одговорио је професор Хогбен изјавом да ова порука треба да изгледа као неки „мали разговор

Шта да јавимо * МАРСОВЦИМА?

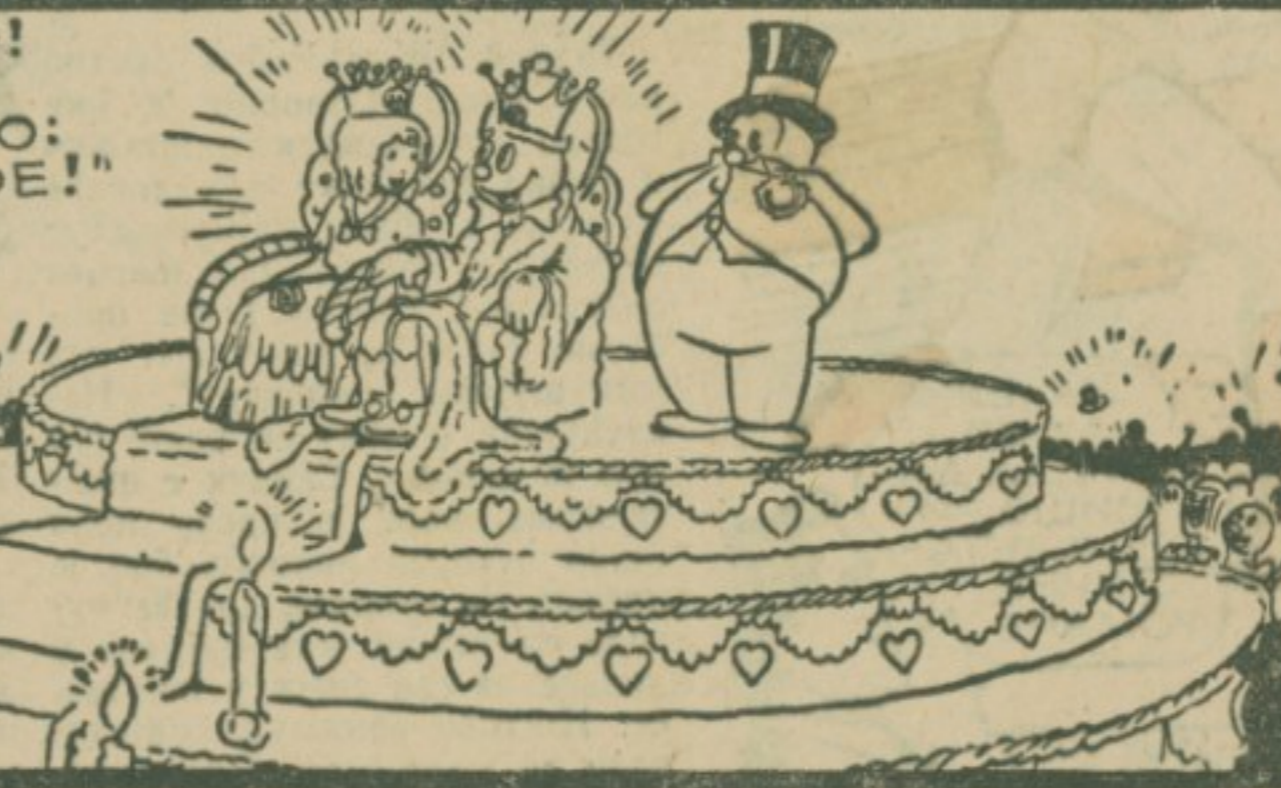
бројевима“. Хогбен је изабрао „говор бројева“ зато што је по његовом мишљењу начин бројања свуда исти. „Већина нумеричких система — каже он — постала је од цртица и зареца које су људи, бројећи своју стоку или бележећи дане, урезивали у камен, дрво или плочице од иловаче. Тако су чинили стари Кинези, Римљани, Маје... и ја не видим разлог због кога то не би радили и наши суседи на Марсу. Наравно, ово говорим под претпоставком да су они већ прошли кроз извесну фазу развика. Зато наша прва порука треба да буде једна најједноставнија једначина изражена најпростијим бројевима: I више II више III = IIIII. Претпостављајући да ће прва веза с Марсовцима бити успостављена путем радара, сматрам да једначину треба претставити Морзеовом светлосном азбуком. Бројеве треба претставити тачкама, знак „више“ цртицом, а знак једнакости дужицом цртом.

Кад наши суседи буду примили ову поруку, сигуран сам да ће је разумети. „Разговор“ треба затим наставити сложенијим једначинама. Међутим, не смео рачунати с тим да и Марсовци имају десетни систем, јер је тешко претпоставити да су они бића која имају десет прстију“, — завршио је професор Хогбен свој одговор Интерпланетарном друштву.

ДА ЛИ ЈЕ КОЛУМБО ОТКРИО АМЕРИЧКО КОПНО?

Када је Колумбо на свом путовању открио Америку, он се уствари није искрцао на америчко копно, него на једно острво које је назвао Сан Салвадор. За време првог путовања он је открио још нека острва из антилске групе, али том приликом није ступио на америчко тло.

ГРАНИНО ВЕНЧАЊЕ БЕШЕ КОЛОСАЛНО! БИЛО ЈЕ ТО ПРАВО НАРОДНО ВЕСЕЉЕ МАЛИ ШЕЊЕРЛЕМЦИ КЛИЦАЛИ СУ СТАЛНО: „НЕК' ВАС ПРАТЕ НАШЕ НАЈТОПЛИЈЕ ЖЕЉЕ!“

СА ПРИНЦЕЗОМ БРАНА САДА НА ПУТ КРЕДЕ СВИ МУ МИ ЖЕЛИМО ПУНО ПУНО СРЕЋЕ!!

ИЗ НАШЕ ПРОШЛОСТИ

ВОЈНА КРАЈИНА

Војна крајина се као одбранбени бедем на граници протезала од Јадранског мора и планине Велебита, преко Купе, Саве и Славоније избијала на Драву.

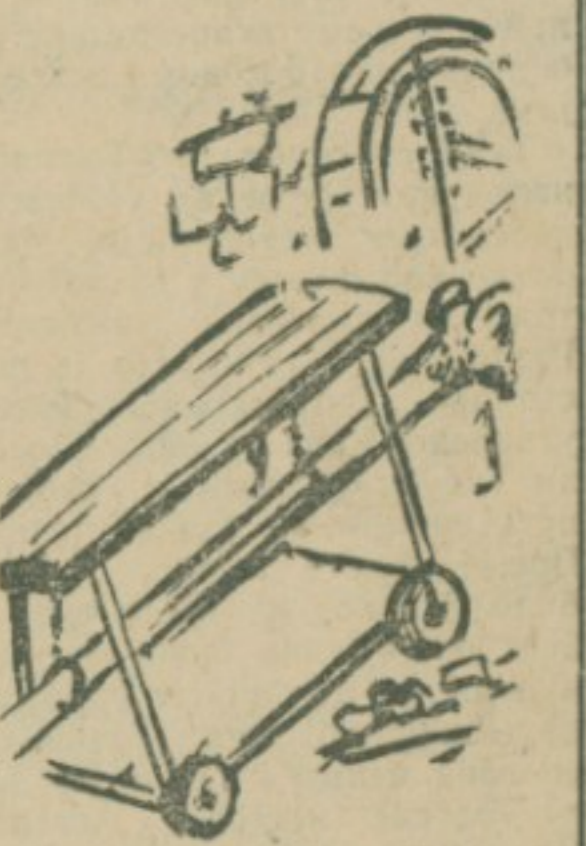
Уздуж ове границе била су подручја турске, млетачке и аустроугарске војне крајине. Данашњи називи као што су: Книнска, Сивска, Босанска, Тимочка Крајина, затим Посавска Граница, а исто тако имена граничар или крајишник — потсећају нас на то доба.

Дуж читаве границе налазиле су се стражарнице, такозвани чардаци, и утврђења. Крајишници или граничари били су обавезни да стално чувају границу. Своју стражарску службу на чардацима вршили су не престано, дежурајући на њима или патролирајући испред њих. За ту службу добијали су издржавање у новцу, житу и сукну.

Историски значај Војне крајине је у томе што су крајишници својом борбом зауставили турско надирење према северу и западу Европе и спречили даље продирање млетачког и аустроугарског утицаја на наше тло. Та борба захтевала је

Ратници из тога времена носили су фишке у такозваним такум-катијама, које су висиле о каишу или о уској тканици око појаса. То су биле сребрне, а некад и позлаћене, богато украсене кутије, које су биле средње величине. Те кутије ковале су кујунице по нашим крајевима. Катија се помиње и у народној песми: „Он припаса срмали катије“.

ОВАН

Ован је био врста оружја у Средњем веку помоћу кога су рушене утврђене зидине. То је уствари био храстов балван, који је на једном крају имао гвоздену или гвозђем оковану „овнујску главу“ или шилџак. Балван је висео на покривеном ногарачу. При дејству он би се љуљао и „главом“ ударао и рушио зид, а покривка је штитила посаду од стрела бранилаца. Ован се кретао котрљајући се на балванима или точковима.

САБЉЕ ДИМИСКИЈЕ И БРИТКЕ ЋОРДЕ

Сабље димискије, које се помињу у нашој народној песми, прозване су по радионици „Дамаск“, у Цариграду, која је била најдалеко позната по изради саба-

много храбрости и пожртвовања. О томе се пева и у народној песми: Крајина је крвава хаљина, С крви ручак, а с крви

вечера, Свак' крваве жваће

залагаје. У систему одбране Војне крајине подизана су многа утврђења, а једно од њих је и Сисак.

ПРИБОР ЗА НОШЕЊЕ БАРУТА И ТАКУМ-КАТИЈЕ

Још у Средњем веку у Србију је увозен барут из Дубровника, а дошнице су га саме Османлије правиле, те су се и наши људи од њих научили томе послу.

Барут се носио у дрвеним боцама, такозваним барутицама, које су имале различит облик.

ља. Вештину ковања оштрице — сечива, тј. само приправљање челика за оштрицу, мајстори у радионици „Дамаск“ чували су као велику тајну.

Сабље димискије биле су веома чврсте, еластичне и својом кривином омогућавале су да се с релативно малом снагом може лако ударати и сећи.

У народним песмама често се помиње и бричка њорда. То су сабље чије је сечиво подешено за сечење, а не за бодење. И оне су биле чврсте, али прости је него димискије. Обично су их носили људи слабијег имовног стања.

Тултека

Око педесет миља северно од Мексико Ситија, на високом платоу, леже остаци града Туле.

Тула је некад била велики и сјајан град. За њу су знала и дивља племена далеко у цунглама Средње Америке, а о њеном сјају причало се столетима, чак и кад су је њени становници већ одавно били напустили. Још и данас многи народи Средње Америке тврде да њихови преци воде порекло из Туле. Не зна се тачно кад је овај град цветао, а приче о њему испрплетане су с причама о боговима и херојима.

Тулу су основали Толтеци, народ који је некад у Мексику сматран легендарним, баш онако као што су у грчкој митологији сматрани кентаури. Разлика је у томе што је постојање Толтека несумњиво утврђено. Када су они основали Тулу и учинили је својом престоницом, не зна се тачно. Према неким анализима, то је било 873 године наше ере, а већ 1064 године били су принуђени да га напусте. Према другим рукописима, Тула је основана нешто касније. Из ње су Толтеке истерали Астеци. Пред њиховом најездом Толтеци су напустили своју дивну престоницу и повукли се највећим делом у град Холулу.

Толтеци су били мирољубиви и културни народ. Њима су владали краљеви-свештеници који су представљали бога Квецалкоатла. Неки од тих владара носили су такође име тог божанства, што је збуњивало многе касније историчаре. Према легенди, бог Квецалкоатл основао је Тулу и први управљао њоме. Он је такође,

према легенди, створио законе и научио људе ткању и изради накита. Имао је белу кожу и носно је браду. Једног дана отпловио је ка истоку, обевашви да ће се вратити. Изгледа да су касније Мексиканци у шпанском освајачу Кортезу гледали Квецалкоатла. Тиме се може објаснити како је тај пустилов са шашицом људи успео да освоји Мексико.

Култура Толтека ширила се преко целог Мексика. Становници Туле оснивали су многобројне, врло удаљене колоније, о чему данас сведоче остаци архитектонских дела, као што су змијасте стубови, фризови са главом тигра, каријатиде итд., разбацани по целом Мексику. Према ископаном грнчарији у Тули и другим крајевима, могло би се закључити да су многи Толтеци остали у својој престоници и после доласка Астека, док су се остали раселили по Мексику, а неки су чак стигли и до Средње Америке. Одатле вероватно потичу и легенде код многих данашњих народа да воде порекло од Толтека. Настали су многи градови који су носили име Тула, а приче о првобитној Тули добијале су све више легендаран облик.

Податке о старој Тули оставили су нам једним делом Астеци. Они су били задивљени лепотом овог града и зато су њихови подаци претерани. За њих су Толтеци били нека врста надљуди, који су имали разне мајске способности. Према Астецима, Толтеци су имали толико злата и сребра да су од тих метала зидали палате. Клипови кукуруза који су они гајили били су толико велики да су морали да се држе обема рукама, а уз

стабљике кукуруза могло се пењати као уз дрво. Према тим легендама, растао је на пољима Толтека памук у разним бојама, тако да није било потребно бојење за добијање разнобојних тканина. Астеци су прихватили толтечког бога Квецалкоатла, који је код њих постао бог мађије. Касније је он био и покровитељ долова. Полазећи у крају, лопови су носили са собом његову слику, пошто су јој приписивали моћ успављивања жртава. Астеци су веровали да Толтеци

могу да открију наслаге руда на основу посматрања њихових испарења при изласку сунца.

Рушевине Туле остале су дуго неоткривене. Археолози су сматрали да је такав град постојао само у легенди, или да је Тула име које су носили разни градови чије су рушевине биле већ откривене. Озбиљнија ископавања почела су тек 1940 године и убрзо дала такве резултате да су и најнеповерљивији археолози

морали признати да се ради о престоници некад моћних Толтека. У средишту ископаног града налази се такозвана месечева пирамида, која, као и све пирамиде у Мексику, има раван кров. На том крову налази се храм. Иако он није очуван, према остацима срушених стубова може се закључити да је то био један од највеличанственијих храмова у Мексику.

Тулу није уништавао само зуб времена, већ и астечки освајачи, који су материјал из толтечких палата употребљавали за своје зграде. Срећа је што је месечева пирамида зашћена од великих каменних блокова, тако да освајачи нису могли да је поруше. Стубови

који су носили кров храма били су високи пет метара. Њихове стране богато су украшене ликовима ратника. Падају у очи својом величином и каријатиде које представљају добро опремљене ратнике. Многобројне друге скулптуре представљају крилате змије, тигрове, орлове и крагује.

Недалеко од пирамиде налазило се игралиште за лопташе. Омиљена игра Толтека била је „тахтли“. Та игра садржавала је у себи елементе кошарке, рукомета и фудбала. Циљ је био тако бацити лопту да противник погрешно приликом њеног враћања, или пак да се баца кроз каменни прстен обешен на висини од око три метра. Победници су имали право да одузму побеђенима сав накит који су имали на себи, па чак и одељу уколико они не би успели да побегну.

ВЕРОВАЊИ

ПОСТАО ШАХИСТА — У ЛУДНИЦИ

Бил Бирс, један од најпознатијих светских састављача шаховских проблема, научио је да игра шаха у душевној болници у Вилмару, у Америци, где се налазио на лечењу.

НАЈМАЊЕ ПИСМО НА СВЕТУ

У једној лондонској архиви налази се писмо за које се с правом може тврдити да је најмање на свету. Текст овог писма састоји се од 44 речи које су исписане тако ситно да се могу прочитати само помоћу лупе која стотруко увећава. Писмо није исписано на хартији, већ на ушци једне обичне игле за шивење.

ПРУГА ГРАБЕНА НАОПАКО

Године 1856 мексичка влада дала је концесију једној енглеској компанији за грађење пруге од Мексико Ситија до Веракруза. Енглези су намеравали да почну изградњу пруге од Веракруза, јер је довоз материјала и превоз људи био до те дуге веома лак. Међутим, Мексиканци су се томе успротивили, тврдећи да у концесији стоји да се пруга има изградити од Мексико Ситија до Веракруза, а не обратно. И

поређ свих доказивања да ће изградња пруге бити лакша и бржа ако се почне од Веракруза, Мексиканци су остали при својем. Тако су Енглези били приморани да сав материјал — шине, прагове, це-

мент и остало — преносе на магама, преко планина и беспуђа, до Мексико Ситија, који је удаљен од Веракруза око 480 километара.

СМРТ ЗБОГ СТРАХА

Француски владар Шарл VII (1403—1461) живео је у вечитом страху да ће га неко од његових дворана отровати. Његов страх узео је временом такве размере да се више није усуђивао ни да једе ни да пије, тако да је, најзад, умро од глади.

БОЦА С ВОДОМ ПРОУЗРОКОВАЛА ПОЖАР

Године 1940 у једном хотелу у италијанском граду Бордигери избио је пожар. Соба у којој је пожар настао била је ненастањена, тако да нико није могао бити осумњичен да је проузроковао несрећу. Ипак, „кривац“ је био пронађен. То је била једна боца од половине напуњена водом, која се налазила на прозору. Подневно сунце било је веома јако и његови зраци, који су пролазили кроз боцу као кроз неко сочиво, падали су на застирач на столу. Застирач је прво почео да тнпа, а затим се запалио.

ОТАЦ БЛИЗАНАЦА

Лео Шавирја, из мексичког града Туксла Гутјереза, имао је осамнаест парних близанаца.

Кроз историју АТОМА

ПИШТАЉКЕ У ПРАШУМИ

Жан Рибол, трговац у забаченом месту Чипако у Белгиском Конгу, често је размишљао каквим би артиклом могао да задовољи становнике свога на сеља. Након дужег размишљања пала му је на памет једна идеја. Ускоро је он сва суседна племена, као и мештане ва рошице, обавестио о присуству нарученог артикла. Био је то повећи сандук у коме су биле лепо упаковане — стотине металних пиштаљки.

Урођеници нису били одушевљени робом Жана Риболо. Они су се мало интересовали за пиштаљке. Рибол је био разочаран. Па ипак, хтео је још нешто да покуша. Дао је неколико пиштаљки својим савезницима и њиховим друговима. А тада се догодило нешто неочекивано. Чим су деца почела да звиждују, скупио се по дрвећу на ивици прашуме чопор мајмуна. Животиње, које се иначе никад нису усуђивале да приђу тако близу насеобини, изгледа да су биле намамљене звуцима пиштаљки.

Тада се Жан Рибол сетно нечег новог. Отворио је још готово пун сандук пиштаљки и бацао неколико под дрвце на коме су били мајмуни. Резултат је превазишао његова очекивања. Идућег јутра пробудио га је из најлепшег сна загушујући „концерт“. Наслуђујући о чему се ради, журнуо је напоље. Сандук с пиштаљкама, који је преко ноћи остао отворен напољу, био је празан. На гранама дрвца чуваље су читаве чете мајмуна и дувале из све снаге у пиштаљке. Њихови звиждуци одјекивали су прашумом. Преплаше-

ни Жан Рибол почео је да дозива своје суседе. За кратко време стотине људи посматрали су овај необичан приказ. А концерт никако није престајао. Људи су се у почетку смејали, али кад се пиштање

продужило несмањеном жестином све до вечери, становници насеља почели су да грте Жана Риболо и његове пиштаљке.

Рибол је био ојачан због ове непријатности коју је навукао на насеље. Но, надао се да ће мајмунима досадити пиштаљке и да ће се вратити у прашуму. Узалуд! Следећег

јутра опет га је, а с њим и цело насеље, пробудио „дувачки оркестар“ сад већ извешбаних мајмуна. Разљућени насељеници почели су се бацати камењем на бучни мајмуњски чопор, али то није било ни од какве користи. Тек кад су људи пошлели са запаљеним буктињама и кад су почели да пуцају на мајмуне, чопор се повукао у дубину прашуме, дувајући и даље у своје пиштаљке. Најзад је опет завладало дуго очекивани мир.

Недељу дана доцније тај догађај је пао у заборав. Али, једнога дана неколико избуњених урођеника дојурило је у насеље. Збуњено су испричали у полицијској исправи да су њихова села напали али духови. Како нису смели да се врате у своје домове, пошла су с њима и два

полицајца. Брже но што се очекивало, полицајци су се вратили, смејући се и причајући насељеницима Чипакоа о свом походу на духове. „Страшни духови“ били су они мајмуни с пиштаљкама Жана Риболо. Насељеници су се смејали Риболу, говорећи да је за своје пиштаљке нашао заиста најбоље „муштерије“.

ЖИВОТНОСТИ?

Овде ћемо вам дати животопис једног нашег старог писца.

Он се родио 14 новембра 1838 године у Загребу, а ту је и умро, 13 децембра 1881. Основну школу свршио је у Загребу, а гимназију у Печују и Загребу. Правне науке учио је у Загребу и Прагу. Године 1865 прешао је у Беч у редакцију листова „Гласоноша“ и „Славине Блетер“, које је он уређивао и великим делом испуњавао. Године 1868 ступио је у редакцију листа „Позор“ у Загребу, у коме је углавном водио књижевни део. Ту је остао све до забране листа, 1867, а 1868 изабран је за градског бележника у Загребу. Исте године наименован је за артистичког равнатеља у Загребачком назалишту, а 1870 за драматурга.

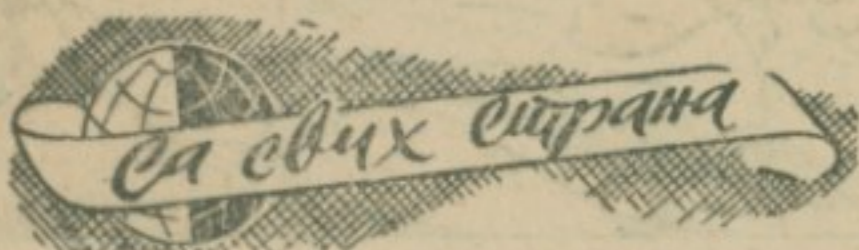
Ако се нисте сетили о коме је реч, читајте даље.

Он је најзначајнија књижевна личност седамдесетих година у Хрватској и један од најплоднијих и најутајанијих старијих наших књижевника. Његов књижевни рад пада у време кад се хрватска књижевност извијала из повоја дилетантизма. Томе подизању он је жртвовао највећи део свога рада. Радио је као новинар, лиричар, позоришни човек, критичар, фељтонист, књижевни организатор и новелист, преводилац и уредник, књижевни теоретичар итд. У хрватском позоришном животу он је својим критикама у „Позору“ повео борбу против немачке драме и немачког патоса на загребачкој позорници, а за француски реалистички репертоар. Исто тако, он се ватрено борио за стварање националног репертоара. Али, најпознатији је као приповедач. Он је творац модерне хрватске новеле и најбољи песник старог Загреба, као и најбољи и најпознатији писац историског романа. До краја свог живота, поред великог броја хуморески и новела, написао је и четири велика историска романа: „Златарово злато“ (1871), „Чувај се сењске руке“ (1875), „Селачка буна“ (1876), „Диогенеш“ (1878) и више дужих приповедака из савременог градског живота: „Млади господин“, „Владимир“, „Просјак Лука“, „Канаринчева љубовца“, „Бранка“, итд. Најопшрније своје дело, историски роман „Клетва“, није довршио. Завршио га је по његовом нацрту књижевник Јосип Еуген Томић.

Он припада генерацији која је осетила занос илиризма и преживљавала тешко време германизације од 1851 до 1860 године. Иако је наглашавао пре свега уметнички моменат у књижевности, он је ипак у једну руку писац с педагошким значајем, јер је хтео да својом уметношћу утиче на читаоце. Он је први писац у Хрватској коме је пошло за руком да освоји велик број читалаца, а неки његови романи постали су омиљена лектура широке публике.

Ако се ни сад нисте сетили који је то писац, дајемо вам одговор.

(оснаш злату)

ЧУДНА МОРА

У току неколико столећа научници су успели да доста детаљно испитају површину Месеца. Тако су, поред осталог, утврдили да на њему постоје и простране камене равнице, планине и брежуљци. Те равнице, које нам изгледају тамне кад их посматрамо голим оком, називали су морима и дали им необична имена. Постоји једанаест таквих мора: море влаге, облака, нектара, плодности, тишине, опасности, ведрине, паре, океан олуја, море кише и море студени. Међутим, у тим морима нема ни капи воде. Једно од највећих је Море опасности, које захвата површину од око 180 хиљада квадратних километара. Ова мора налазе се углавном на северној полулопти Месеца.

МАЛТЕШКИ ВИТЕЗОВИ

Шпански краљ Карло I (у исто време и немачки цар под именом Карло V) увиђао је добро стратешки значај острва Малта, па да би је искористио за своје циљеве он је Малту дао реду Јоанита (Ивановаца) 1530 године и они су је држали у својим рукама све до 1798. Тако је постао ред малтешких витезова, којима је био циљ да се боре против „неверника“. Кад је Наполеон кренуо за Египат, малтешки витезови изгубили су Малту (1798 године). Томе су много допринели и становници овог острва, јер им је циљ био да се избега терора малтешких витезова, који су их као робове држали на галијама. Становништво је послало једну молбу Енглеској да их она заштити. Најзад је Малта, Париским миром 1814 године, припала Енглеској.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

ВИОЛИНЕ МИЛИОНСКЕ ВРЕДНОСТИ

Вредност Страдиваријусових виолина непрекидно расте. Од хиљаду тих инструмената, које је пре 200 година направио генијални занатлија Антониус Страдиваријус, остало је још 450. Један стручњак за виолине каже да су Страдиваријусове виолине исто што и првокласно уметничко дело — што време више пролази, то им вредност више расте.

Сматра се да продавци данас располажу са око петнаест одличних виолина које је Страдиваријус направио у свом „златном периоду“ — од 1700 до 1730 године. Страдиваријус је умро у 93 години, 1737. У последње време богати људи све више купују његове виолине, да би тако што боље уложили новац. На инструменту се мора свирати да би се очувао. Од тих 15 до 20 виолина из „златног периода“, свака данас вреди по 45.000 долара. Међутим, Страдиваријусову виолину коју поседује познати виолиниста Златко Балоквић стручњаци процењују на 100.000 долара, јер је то последња коју је начинио овај велики мајстор тога заната.

ПИТОМИ ЈАЗАВЦИ

Болесници једне болнице у Уест Сареју, која се уздиже међу зеленим брежуљцима овога краја, изгледа да спадају међу најбоље познаваоце дивљих јазавца у Енглеској. Тачан распоред живота у болници и мирно и пажљиво понашање људи који живе у њој, изгледа да су привукли плашљиве јазавце из оближњих шумарака. Чим се сијалице угасе у згради, јазавци се појаве у великом броју на отвореним терасима где траже хлеб, мед, чоколаду и друго што им болесници оставе на тераси. Јазавци док једу мљавцају као да су им уста напуњена водом. Главе им се

климају на све стране док невероватном брзином купе и последње мрвице као да су апарати за усисавање прашице. Они су велики прождрљивци и често се враћају пред зору да би поново прегледали терасе да случајно приликом вечерње посете нису пропустили неку мрвицу.

ШТА ЈЕ КИЧ?

Кич је псеудоуметничко дело срачунато на укусу широке публике, а циљ му је да јевтиним средством изазове уметнички ефекат. Примењује се на све оно што је лажно лепо, лажно велико, лажно узвишено, на све јевтино у књижевности, сликарству, вајарству, архитектури итд. Реч кич постала је од енглеске речи кеч, која је, опет, пореклом од грчке речи. Реч кич поменула је први пут у мињекским уметничким круговима 1875 године у смислу: јевтина, рђава слика.

СТИМФАЛИДЕ

По грчкој митологији, стимфалиде су биле огромне птице које су имале канџе, кљуи и перје од месинга. Поједина пера могла су да се одалићу као стреле. Стимфалиде су пребивале по шумама око Стимфалског Језера у Аркадији. Иначе су задавале велике јаде људима, док их најзад Херкул није поубијао.

КОЛИКО ЈЕ БИЛО ОЛИМПИСКИХ БОГОВА?

Олимпијских богова било је дванаест. Њихова имена су: Зевс (код Римљана Јупитер), Арес (Марс), Фебус (Аполон), Хермес (Меркур), Посејдон (Нептун), Хефест (Вулкан), Хера (Јунона), Атина (Минерва), Афродита (Венера), Артемида (Дијана), Деметра (Церера) и Хестија (Веста). Доцније је међу олимпијске богове увршћен и земаљски бог Дионизус (Бахус).

ШТА ЈЕ ТОГА?

Тога је била староримска дуга бела горња хаљина од вуње која се носила пребачена преко левог рамена, тако да је десно раме остајало слободно. Она је ношена само за време мира, па отуда и фигуративно значење ове речи — мир, време мира. Тога претекста је пурпуром оперважена тога, коју су носили староримски виши чиновници и дечаки до седамнаесте године.

ШТА СУ ЕРЕБУС И ТЕРОР?

Еребус и Терор су имена вулкана у антарктичком Росовом Мору. Тим вулканима дао је име истраживач Рос по именима својих лађа на којима је допловио у те крајеве 1840 године, истражујући Антарктик. Еребус, који је у поларној белини бљувао из своје ужарене утробе ватру, оставио је снажан утисак на истраживача Роса.

КАД ЈЕ ПРОНАЂЕН РАДИЈУМ?

Радијум је откривен 1898, али је његова производња стварно почела 1902 године и тада је износила свега 0,95 грама годишње. Отада је она стално расла. Сматра се да је до 1930 године произведено у свету свега око 500 грама радијума (Америка 250 грама, Белгика Конго 180, Чехословачка 42, Португалија 15, Мадагаскар 8, Совјетски Савез 6, Велика Британија 4 и Јужна Аустралија 1 грам). Укупна светска производња до 1937 године пошла се до 600 грама. Данас се највише радијума производи у САД, које, сем своје територије, контролишу и наднашња радијума у Кави, Великом Конгу и Португалији. Производња радијума јако је порасла откад се почела из њега добијати атомска енергија.

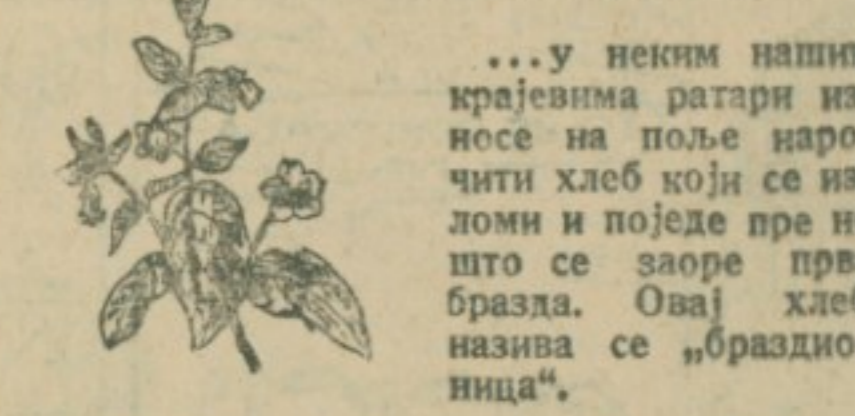

...машина за писање којом се служе Јапанци има преко 3.000 знакова, а само један тастер.

...артески бунари добили су име по Француском градињу Артоа где су се такви бунари бушили још у 12 веку.

...змија звечарка утине ако је петнаест минута изложена сунчевој топлини од 30 степени Целзијусових.

...лековита својства биљке беладоне била су позната још стави.

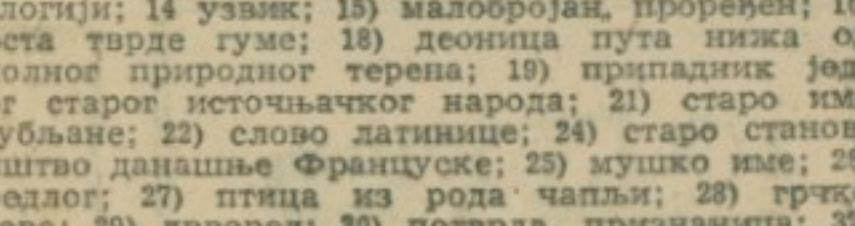
...у неким нашим крајевима ратарци носе на поље нарочити хлеб који се изломи и поједи пре него што се заоре прва бразда. Овај хлеб назива се „браздионица“.

...нак су у Сахари олује веома честе, не памти се да је тамо икад ико погинуо од грома.

...на јеловнику становника норвешког приморја налази се и печење од младих галебова.

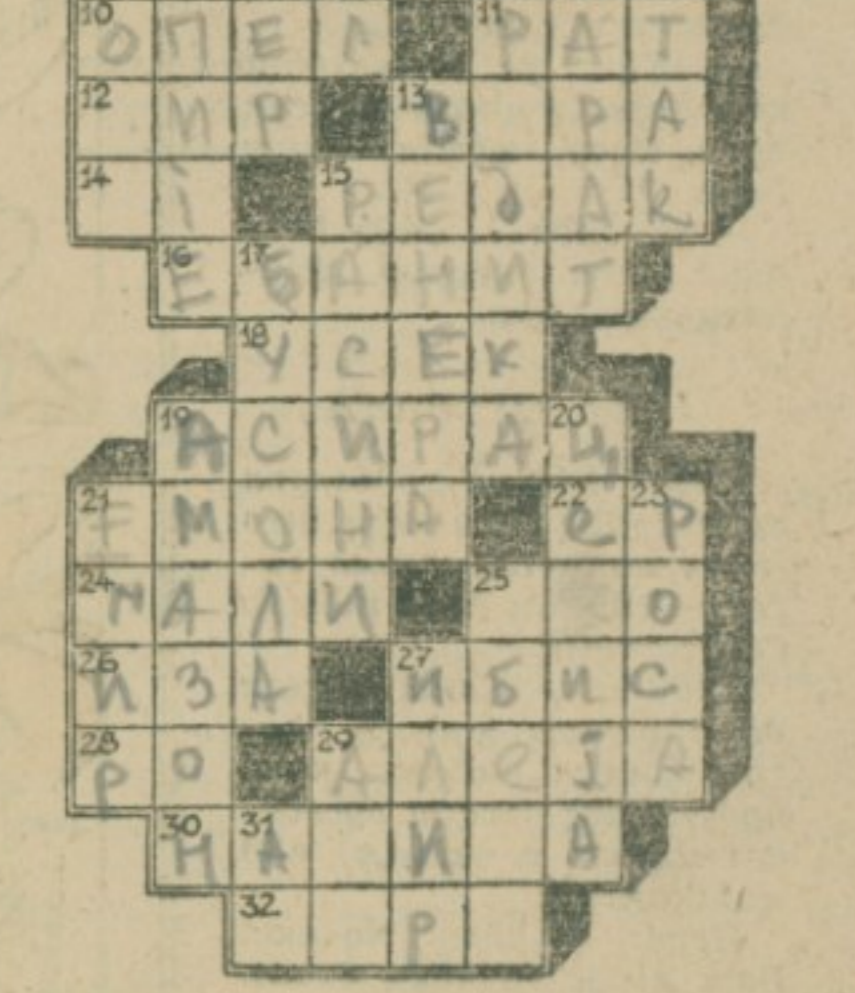

...у области Кенди, на Целону, сви припитомљени слоновии који се, обављајући разне послове, крећу ноу, обавезно морају имати на глави и рену по једну светлићу.

Водоравно: 1) оптички инструмент; 8) бујица речи, празан говор; 7) град у Далмацији; 8) свежа; 10) аутомобил немачке производње; 11) оружани сукоб народа; 12) наше острво Југозападно од Пага; 13) богиња споразума у нордској митологији; 14) узвик; 15) малобројан, проређен; 16) врста тврде гуме; 18) деоница пута нижа од околних природног терена; 19) припадник једног старог источњачког народа; 21) старо име Љубљане; 22) слово латинице; 24) старо становништво данашње Француске; 25) мушко име; 29) предлог; 27) птица из рода чапља; 28) грчко слово; 29) дрворед; 30) потврда, признаница; 32) град у Финској.

Усправно: 1) вођа, првак странке (енглески); 2) планина између Европе и Азије; 3) двоје; 4) бог подземља у грчкој митологији; 5) јавна исправа о својини непокретности (множина); 6) справа; 7) листовито шибље белих мирисних цветова (множ.); 9) напад; 11) десна притока Црног Дрима; 13) богиња љубави код старих Римљана; 15) композитор опере „Севилски бербери“; 17) компас; 19) највећа река у Јужној Америци; 20) уступање преношење неког права на другог; 21) старонордски бог мора; 23) врста воденог таласа; 25) најстарији становници Западне Европе; 27) староседелци Балканског Полуострва; 29) прилог (окрај); 31) ознака за аутономну покрајину.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА
Водоравно: 1) Лион; 5) јасмин; 7) раст; 8) сет; 10) актив; 12) ми; 13) анал; 15) ка; 17) арија; 19) Емс; 21) квар; 22) биланс; 24) Мисс; 25) ом; 27) Осака; 29) ав; 30) кана; 32) ир; 34) ранап; 36) Вис; 38) Сена; 39) Дакота; 41) тона.
Усправно: 1) ластва; 3) истина; 3) Ом; 4) низ; 5) јак; 6) нем; 7) Ранке; 9) Тибар; 11) варка; 14) Тино; 16) амбис; 18) Јасна; 20) Сисак; 23) лекар; 24) амбис; 25) ивица; 29) анасон; 31) Анета; 33) ад; 35) Ана; 37) сат; 40) ко.

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

Множење је врло лако, ако само знате како!

Лако је множити међусобно бројеве од један до десет, али помножити у мислима, без оловке, броје ве од 11 до 19, то је већ много теже. Но, има један начин да се то без по муке учини. Ако имамо да помножимо, на пример, 14×19, онда додамо у мислима првом и другом броју по једну нулу, од другог одбацимо прву цифру — 1, па то саберемо, а помножимо још 9×4, па и то додамо, и имамо готов резултат: 140+90+(4×9) = 266.

То је случај код свих бројева између 11 и 19. Ево неколико примера за вежбање:
12 × 11 = 120 + 10 + (2 × 1) = 132
18 × 13 = 180 + 30 + (8 × 3) = 234
14 × 14 = 140 + 40 + (4 × 4) = 196
19 × 18 = 190 + 80 + (9 × 8) = 342
17 × 15 = 170 + 50 + (7 × 5) = 255
А сад нађите сами примере и покушајте да множите, па ћете видети како је то просто.

МАЛИ МАФИОНИЧАР

Многа су деца гледала у циркусу и ил. ваљарима како мафионачар гута ножеве и чудила су се томе. Међу-

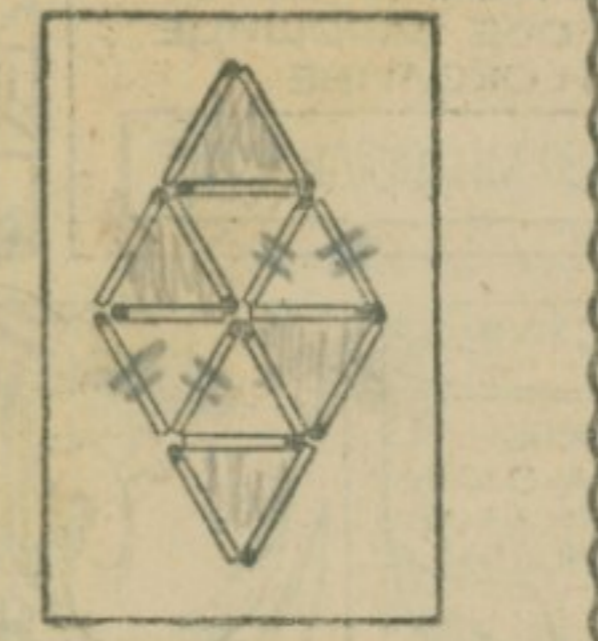
тим, то није никакво чудо, већ је у питању само уметност и брзина. Свако дете може да изведе ову вештину. Ево како се то ради:
Узмите један обичан

нож. Седните за сто и преклопите себе поставите оне којима хоћете да покажете своју вештину. Затим ставите нож испред себе, свим уз ивицу стола, и поклопите га обема рукама, као што слика показује. Најзад, зните што више можете, тако да сви погледају у ваша уста, а у исто време вешто гурните нож себи у крило, подигните руке ка отвореним устима и правите се као да нешто гутате. Свима присутнима учиниће се да ви гутате нож, а ви сте га, међутим, већ сакрили.

Кад отворите руке и покажете да ножа нема, сви ће се запрепастити и мислиће да сте га заиста прогутали.

ОСАМ ТРОУГЛОВА

На слици се види осам троуглова, направљених од 16 палидраваца. Извуците

четири палидрава, па да остану свега четири једнака троугла, а да притом не престане ниједно палидрваце ван ових троуглова.

То ћете постићи ако првом троуглу у другом реду одузмете оба горња, а трећем троуглу у трећем реду оба доња палидраваца.

У ЈЕДНОМ ПОТЕЗУ

У потезу црта пуча довољна је за пауна.

ПАЈА ПАТАК

ТАКО! ОПЕТ СУ ЧИТАВ САТ ЗАКАСНИЛИ НА РУЧАК!

ЗНАШ... ЗАБОРАВИЛИ СМО НА ВРЕМЕ... ЧАСНА РЕЧ!

А СВАКОМЕ ОД ВАС КУПИО САМ РУЧИНИ САТ... НЕМА ИЗВИЊЕЊА!

ОТСАД ЋЕТЕ НОСИТИ ОВО... МОЈ ПОСЛЕДЊИ ИЗУМ... ПОТСЕТНИК ЗА ВРАЊАЊЕ КУЊИ!

У ЧЕТИРИ ЋЕ ПОМЕТИ ДА ЗВОНЕ И НИКО ИХ НЕ МОЖЕ ЗАУСТАВИТИ СЕМ МЕНЕ! ЈЕСТЕ ЛИ ЧУЛИ?

МУЖНИТЕ МАЛО ГЛАВОМ! МОРАМО СЕ ОДЛОБОДИТИ ОВИХ МЕТАЛНИХ ДАДИГА!

НЕ ПОМАЖЕ, ДЕЦО! ВОДА МУ НЕ ШКОДИ!

ВОДИ СУ ОДОЛЕЛИ... А ДА ЛИ ЋЕ УДАРЦИМА?

ДОСТА, ДОСТА... ОН ОДОЛЕВА УДАРЦИМА... АЛИ ЈА НЕ!

ТО ЈЕ ПОНИЖАВАЈУКЕ!

ЧАСОВНИЧАР

ДО ТАМО НАМ ТРЕБА ПЕТ МИНУТА!

ЧУЈЕТЕ ЛИ ШТО ВАМ КАЖЕМ? ОБЛАЧИТЕ СЕ ПА У ПОЛИЦИЈУ! ТАКАВ СКАНДАЛ У БИБЛИОТЕЦИ!

ЗВРР! ЗВРРРР!

Copyright © 1954, Walt Disney Productions. World Rights Reserved. Distributed by King Features Syndicate.

Коју је одговор шачан

СЕЛЕМИН је:
назив земског елемента арапско име мера народни лек

ЛИЛАЦИН је:
латинско име познато цвета горак производ биљке име старе шаливе књиге врста бубе

САРАБАНДА је:
варош у Шпанији чувена гвржава у Француској мароканска сабља игра

ОДГОВОРИ:
СЕЛЕМИН је мера за површину у Шпанији и једнака је 5,4 ара. Затим, ова реч означава и меру за жито на Куби, а једнака је 8,8 литара.

ЛИЛАЦИН је горка материја која се добија од листова и лисних пупољака јоргована.

САРАБАНДА је умерен и озбиљан шпански плес у три четвртине такта, сличан менуету, а значи и корачање коња по такту.

Мили Мил

Copyright © 1954, Carl Anderson. All rights reserved.

Ква Ква!

УРЕДНИК ПЛАВАШИЦА

ЧИТАЊЕ ИЗ ДЛАНА

Белка отишла код врача да јој претскаже будућност. Пошто јој је подуже гледала у длан, врачара поче да прича:

— Жао ми је, али будућност вам није нимало ружичаста. Брзо ћете остати удовица и...

— Али, ја нисам уда-та, — прекиде је Белка.

— Онда ћете изгубити брата или сестру...

— Како је то могућно кад моји родитељи, сем мене, нису имали више деце.

— Е, онда... онда ћете ових дана сигурно изгубити кишибран!

ЈАКА ОДБРАНА

Пера Ждера одговара пред судом због тога што је украо петла своје суседу. Али, он дело никако не признаје.

Судија: — Како можете да одрицете кад су вас три човека видела како прескачете ограду суседовог имања с петлом под мишком?

Пера: — Три човека! Баш ми је то неки доказ. Ја вам могу довести тридесет људи који ништа од свега тога нису видели!

Волт Дизни: Душко Душошко и други добри и рбави становници његове варошице и околине

ДУШКОВО МИЛОСРДНО СРЦЕ

ПРЕПРОДАВЦИ ПЛАРАЈУ СИЛНЕ ПАРЕ ЗА ПТИЦА ЈАЈА... МОГУ БРЗО ДА СЕ ОБОГАТИМ!

ПОМОГ! КРАДЛИВАЦ ЈАЈА! ОПРАЦКАЈЕ МИ ГНЕЗДО! ПОМОГ! ПОМОГ!

ПОМОГ! ПОМОГ! ОХ! ТО ЈЕ ГЛАС ГОСПОБЕ ПТИЦЕ! У НЕВОЛИ ЈЕ!

УПОМОГ! УПОМОГ!

КАД ГОСПОБА ПТИЦА ТАКО КРЕШТИ МОРА ДА ЈЕ У ОПАСНОСТИ!

ПА ТО СЕ ПРИЈА ЛАСИЦА СПРЕМА ДА ЈОЈ ПОКРАДЕ ГНЕЗДО!

ЗАР СЕ НЕБЕ НАВИ НЕКО МИЛОСРДНО СРЦЕ ДА МИ ПОМОГНЕ!

ХЕЈ!

ОВО ЋЕ ТЕ НАУЧИТИ ПАМЕТИ, ТИ ЈАЈОКРАДИЦЕ!

ОХ! НЕ!

ШТА ЈЕ? НАПРАВИЛА СЕ КАЈГАНА ОД ТЕБЕ!

ГЛЕ! СВАКА ПТИЦА ОБЕЛЕЖИЛА ЈЕ СВОЈА ЈАЈА! ДИВНО! МОРИ ЋУ СВАКОЈ СВОЈА ДА ВРАТИМ!

Copyright © 1954, Walt Disney Productions. World Rights Reserved. Distributed by King Features Syndicate.